

A MÓDOSÍTÁSOKKAL EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT SZÖVEG (hatályos 2006. február 1-től)

**A Magyar Nemzeti Bank elnökének
10/2005. (VI. 11.) MNB rendelete**

a kötelező jegybanki tartalék kiszámításáról, illetve képzésének és elhelyezésének módjáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

Hatály

1. § E rendelet hatálya kiterjed:

a) a működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézetre, ideértve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes államban székhellyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepét is,

b) az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes (valamely más) tagállamban székhellyel és működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepére (az a)-b) pontokban írtak e rendelet alkalmazásában a továbbiakban: tartalékköteles hitelintézet).

Kötelező jegybanki tartalék

2. § (1) A tartalékköteles hitelintézet a (2) bekezdésben meghatározott tartalékköteles források után - a (3) bekezdésben említett kivételekkel - (a továbbiakban: tartalékalap) kötelező jegybanki tartalékot (a továbbiakban: kötelező tartalék) köteles képezni.

(2) Tartalékköteles források:

a) betétek és felvett hitelek,

b) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok,

c) repók, ideértve az óvadéki- és szállítási repóügyletek mellett az értékpapír- és arany eladási és -visszavásárlási (sell/buy-back) ügyleteket, valamint a készpénzfedezet melletti értékpapír- és aranykölsönzést (a továbbiakban: repók).

(3) Nem kell kötelező tartalékot képezni a következő források után:

a) a jelen rendelet hatálya alá tartozó más tartalékköteles hitelintézettől származó források,

b) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által nyújtott hitelek igénybe vett állománya,

c) az MNB-vel kötött penziós ügyletekből származó források.

3. § (1) A kötelező tartalékráta mértékét a kötelező tartalékráta mértékéről szóló MNB rendelet határozza meg a tartalékalapba tartozó források alábbi kategóriái szerint:

a) betétek, amelyeknek a lejárat a tartalékköteles hitelintézet számviteli nyilvántartásában történő megjelenés időpontjában a jegybanki információs rendszerhez szolgáltatandó információk

köréről, a szolgáltatás módjáról és határidejéről szóló MNB rendelet (a továbbiakban: adatszolgáltatási rendelet) alapján meghaladja a két évet,

b) felvett hitelek, amelyeknek a lejárat a tartalékköteles hitelintézet számviteli nyilvántartásában történő megjelenés időpontjában az adatszolgáltatási rendelet alapján meghaladja a két évet,

c) hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, feltéve, hogy az értékpapír lejárat a kibocsátáskor meghaladja a két évet,

d) repók,

e) a tartalékalapba tartozó és az a)-d) pontokban nem említett valamennyi egyéb forrás.

(2) A kötelező tartalék összege a tartalékköteles hitelintézet tartalékalapjába tartozó források (3) bekezdés szerint meghatározott állománya és a kötelező tartalékráta mértékéről szóló MNB rendeletben meghatározott megfelelő tartalékráta szorzata.

(3) A tartalékköteles hitelintézet tartalékalapját az adatszolgáltatási rendeletben előírt - külföldi fióktelepek adatait nem tartalmazó - Felügyeleti mérleg és eredménykimutatás adatszolgáltatásban szereplő, a tárgyidőszak utolsó naptári napjára vonatkozó állományi adatok (a továbbiakban: Felügyeleti mérleg adatok) alapján az MNB állapítja meg. Amennyiben a tartalékköteles hitelintézet elmulasztja a Felügyeleti mérleg adatok szolgáltatását, akkor tartalékalapját az MNB becsléssel állapítja meg, figyelembe véve a tartalékköteles hitelintézet által korábban szolgáltatott Felügyeleti mérleg adatokat és egyéb rendelkezésre álló információkat.

(4) Tárgyidőszak alatt a hónap első naptári napjától utolsó naptári napjáig terjedő időszakot kell érteni.

(5) A tartalékköteles hitelintézet (2) bekezdés szerinti kötelező tartalékának összegét az MNB állapítja meg, és arról legkésőbb öt MNB munkanappal a 4. § (1) bekezdése szerinti teljesítési tárgyidőszak kezdete előtt írásban értesíti a tartalékköteles hitelintézetet. A tartalékköteles hitelintézet egy alkalommal, a 4. § (1) bekezdése szerinti teljesítési tárgyidőszak kezdete előtti második MNB munkanapig írásban kérheti az MNB-től a megállapított kötelező tartalék összegének módosítását. Módosítási kérelem esetén az MNB megállapítja a tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összegét, és erről legkésőbb a 4. § (1) bekezdése szerinti teljesítési tárgyidőszak kezdete előtti MNB munkanapon írásban értesíti a tartalékköteles hitelintézetet. Amennyiben a 4. § (1) bekezdése szerinti teljesítési tárgyidőszak kezdete előtti második MNB munkanapig nem érkezik módosítási kérelem az MNB-hez, akkor az MNB az eredetileg megállapított kötelező tartalék összeget tekinti a tartalékköteles hitelintézet kötelező tartaléka végleges összegének. A tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összegét már sem az MNB 7. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzése, sem a tartalékköteles hitelintézet 7. § (2) bekezdése szerinti önellenőrzése nem módosíthatja.

4. § (1) A tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék-előírást utólag, a tartalékszámítás során figyelembe veendő tárgyidőszakot (tartalékszámítási tárgyidőszak) követő második tárgyidőszakban (teljesítési tárgyidőszak) átlagban köteles teljesíteni; az átlagszámításnál a naptári napokat kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott átlagszámítást alkalmazva a tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék-előírásnak havonta egy alkalommal, a teljesítési tárgyidőszak utolsó naptári napján köteles megfelelni.

5. § (1) A tartalékköteles hitelintézet a kötelező tartalék-előírást azáltal teljesíti, hogy a 3. § (2) bekezdése szerint kiszámított kötelező tartalék összegét a következő eszközökben tartja:

a) az MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláján. Ha a tartalékköteles hitelintézet levelező banki szolgáltatást nyújt, az MNB-nél vezetett pénzforgalmi számlája egyenlegének tartalmaznia kell a hitelintézetek közötti országos elszámolásforgalom lebonyolítását végző elektronikus rendszerhez általa csatlakozó másik tartalékköteles hitelintézet (a továbbiakban: közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézet) kötelező tartalékát is. A levelező bank MNB-nél vezetett pénzforgalmi számlájának egyenlegéből az MNB elsődlegesen a közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézetnek a levelező banknál vezetett pénzforgalmi számláján elhelyezett kötelező tartalékát tekinti teljesítettnek,

b) a közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézet a levelező banknál vezetett pénzforgalmi számláján.

6. § (1) A kötelező tartalék összege után az MNB a következő formula alapján fizet kamatot a tartalékköteles hitelintézetnek:

$$K_t = \frac{A_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{j=1}^{n_t} \frac{i_j}{n_t}$$

Ahol: K_t - a t. teljesítési tárgyidőszakban elhelyezett kötelező tartalék után fizetett kamat összege,

A_t = a t. teljesítési tárgyidőszakban a tartalékteljesítési adatok (napi kivonaton szereplő elszámolt egyenlegek) naptári napok figyelembevételével számított számtani átlaga, de maximum a t. teljesítési tárgyidőszakban teljesíteni előírt kötelező tartalék végleges összege,

n_t = a t. teljesítési tárgyidőszak naptári napjainak száma,

r_t = a kötelező tartalékok után fizetett kamatláb a t. teljesítési tárgyidőszakban

j = a teljesítési tárgyidőszak j. napja

i_j = a kötelező tartalékok után fizetett kamatláb a teljesítési tárgyidőszak j. napján.

(2) Az MNB a kötelező tartalék után fizetendő kamatot a teljesítési tárgyidőszakot követő hónap 2. MNB munkanapján fizeti meg a tartalékköteles hitelintézetnek.

7. § (1) A tartalékköteles hitelintézet által elhelyezett kötelező tartalék összegét, valamint a tartalékalap kiszámításához a tartalékköteles hitelintézet által szolgáltatott Felügyeleti mérleg adatokat az MNB helyszíni és helyszínen kívüli vizsgálattal ellenőrizheti.

(2) A kötelező tartalék végleges összegének megállapítása után a tartalékköteles hitelintézet a Felügyeleti mérleg adatokat önellenőrzés alapján az MNB-nek történő írásbeli bejelentéssel helyesbítheti, feltéve, hogy az MNB a különbözet fennállását még nem állapította meg. Amennyiben a helyesbítés szerint a tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összege nem érte el a 3. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelő összeget, az MNB a helyesbítés bejelentését követő 30 napon belül a különbözet összegével a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláját - a tartalékköteles hitelintézet egyidejű értesítése mellett - megterhelheti. Az MNB csak akkor tekint el a pénzforgalmi számla megterhelésétől, ha a hibás adatszolgáltatás a tartalékköteles hitelintézetnek fel nem róható okból

következett be. Azt az összeget, amellyel az MNB a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számláját megterhelte, az MNB a terhelés napjától számított 30 napig nem kamatozó elkülönített tartalékszámán tartja.

(3) Ha az MNB az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése során megállapítja, hogy a tartalékköteles hitelintézet napi pénzforgalmi számlaállományának teljesítési tárgyidőszaki átlaga nem érte el a kötelező tartalék végleges összegét, vagy ez a végleges összeg a tartalékköteles hitelintézet hibás adatszolgáltatása miatt nem érte el a 3. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelő összeget, az MNB az ellenőrzés alapján megállapított különbözet összegének másfélszeresével a különbözet pontos összegének a tudomására jutását követő 30 napon belül a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláját - a tartalékköteles hitelintézet egyidejű értesítése mellett - megterhelheti. Azt az összeget, amellyel az MNB a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számláját megterhelte, az MNB a terhelés napjától számított 30 napig nem kamatozó elkülönített tartalékszámán tartja.

(4) A tartalékköteles hitelintézet likviditási helyzetére tekintettel azt az összeget, amellyel a (2) vagy (3) bekezdés alapján a tartalékköteles hitelintézet pénzforgalmi számláját megterhelte, az MNB részletekre bontva, több egymást követő 30 napos periódusban is tarthatja a nem kamatozó elkülönített tartalékszámán.

(5) Ha az MNB az (1) bekezdés szerinti ellenőrzése, vagy a tartalékköteles hitelintézet a (2) bekezdés szerinti önellenőrzése során megállapítja, hogy a tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összege a tartalékköteles hitelintézet hibás adatszolgáltatása miatt meghaladta a 3. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelő összeget, akkor a különbözetre jutó kamatösszeggel az MNB - a tartalékköteles hitelintézet egyidejű értesítése mellett, a különbözet pontos összegének a tudomására jutását, illetve az önellenőrzés bejelentését követő első, a 6. § (2) bekezdése szerinti kamatfizetéskor - megterhelheti a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számláját.

(6) Ha a (2) – (5) bekezdések szerinti terhelés végrehajtására a tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi számlája nem nyújt elegendő fedezetet, az MNB a tartalékköteles hitelintézet részére - annak külön kérelme nélkül, de egyidejű értesítése mellett - a szükséges összeg erejéig hitelt nyújt. Ezen hitel törlesztése a folyósítással egyidejűleg esedékessé válik.

(7) A (6) bekezdés szerinti hitel kamata megegyezik a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeresével. E hitel után az MNB késedelmi kamatot nem számít fel.

(8) E szakasz rendelkezéseit a közvetetten csatlakozó tartalékköteles hitelintézetekre az azok pénzforgalmi számlavezetési sajátosságainak megfelelően kell alkalmazni.

8. § Ha a tartalékköteles hitelintézet likviditási helyzete nem teszi lehetővé, hogy a kötelező tartalék-előírásnak megfeleljen, köteles azt az MNB-nek írásban bejelenteni; ebben az esetben az MNB - a tartalékköteles hitelintézet kérelme alapján - meghatározott ideig haladékot adhat a kötelező tartalék egy részének vagy egészének elhelyezésére.

9. § (1) E rendelet alkalmazásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan jogügylet, amely a kötelező tartalékképzés e rendeletben meghatározott szabályainak részleges vagy teljes megkerülésére irányul. Ilyen esetekben az MNB az e rendeletben meghatározott kötelező tartalékképzési szabályok szerint megállapítja az elhelyezendő tartalék összegét és a 7. § (3)-(7) bekezdések szerinti jogkövetkezményeket alkalmazza.

(2) E rendelet alkalmazásában „MNB munkanap” alatt minden olyan nap értendő, amelyen az MNB a monetáris politikai műveleteinek folytatására nyitva tart.

Záró rendelkezések

10. § (1) E rendelet 2005. július 1-jén lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a kötelező jegybanki tartalékról szóló 2/2003 (PK. 14.) MNB rendelkezés.

*Járai Zsigmond s.k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke*